

EN GLAD GUTT

Av Bjørnstjerne Bjørnsson

Øivind og bukken

Øivind mister bukken

Øivind hette han, og gråt da han blev født. Men alt da han satt opreist på morens fang, lo han, og når de tendte lys om kvelden, lo han så det sang, men gråt når han ikke fikk komme bort til det.

«Av den gutten må det bli noget rart,» sa moren.

Der hvor han blev født, hang bare berg utover; men det var ikke høit furu og bjerk så ned, heggen strødde blomster på taket.

Men oppe på taket gikk en liten bukk, som Øivind åtte; den skulde gå der for ikke å tulle sig vekk, og Øivind bar løv og gress op til den.

En vakker dag hoppet bukken over og bort i berget; den gikk ende op og kom dit den aldri hadde været før.

Øivind så ikke bukken da han kom ut efter non; og tenkte straks på reven.

Han blev het over hele kroppen, så sig om og lydte. «Kille-kille-kille-kille-bukken!» – «Bæ-æ-æ-æ!» sa bukken oppe på bergkanten, la hodet på skakke og så ned. Men ved siden av bukken lå en liten jente på kne.

«Er den din, den bukken?» spurte hun.

Øivind stod med åpen munn og øine og stakk begge hender i den kjolebuksen han bar.

«Hvem er du?» spurte han. –

«Jeg er Marit, mor sin unge, fela til far, huldra i huset, datter-datter til Ola Nordistuen på Heigårdene, fire år til høsten – to dager efter frost-nettene, jeg!» –

«Er du det, du!» sa han og drog pusten;

for han hadde ikke tort slippe den så lenge hun talte.

«Er den din, den bukken?» spurte, jenten op igjen. –

«Ja-ha,» sa han og så op, –

«Jeg har fått slik lyst på den bukken; vil du ikke gi mig den?» –

«Nei, det vil jeg ikke.»

Hun lå og spente med benene og så ned på ham, og så sa hun:

«Enn når du får en smørkringle for bukken, får jeg den da?» –

Øivind var av fattigfolk; han hadde spist smørkringle bare en gang i sitt liv.

Det var da bestefar kom dit, og slikt hadde han aldri smakt hverken før eller siden. Han så op på jenten:

«La mig få se den kringlen først,» sa han.

Hun var ikke sen av sig; hun viste frem en stor kringle som hun holdt i hånden.

«Her er den!» sa hun og kastet den ned.

«Au, den gikk i stykker,» sa gutten; han tok og sanket op hver eneste bete.

Den aller, minste måtte han smake på, og den var så god at han måtte smake på en til og før han selv visste av det, hadde han ett op hele kringlen.

«Nu er bukken min,» sa jenten.

Gutten stanset med den siste beten i munnen; jenten lå og lo, bukken sto ved siden, hvit i bringen, brunsort i ragget, også ned på skakke.

«Kunde du ikke vente så lenge?» bad gutten; hjertet begynte å klappe i ham.

Da lo jenten enda mer og skyndte sig op på kne.

«Nei, bukken er min, den,» sa hun.

Hun slo armen om halsen på den, løste et strømpebånd og bandt omkring.

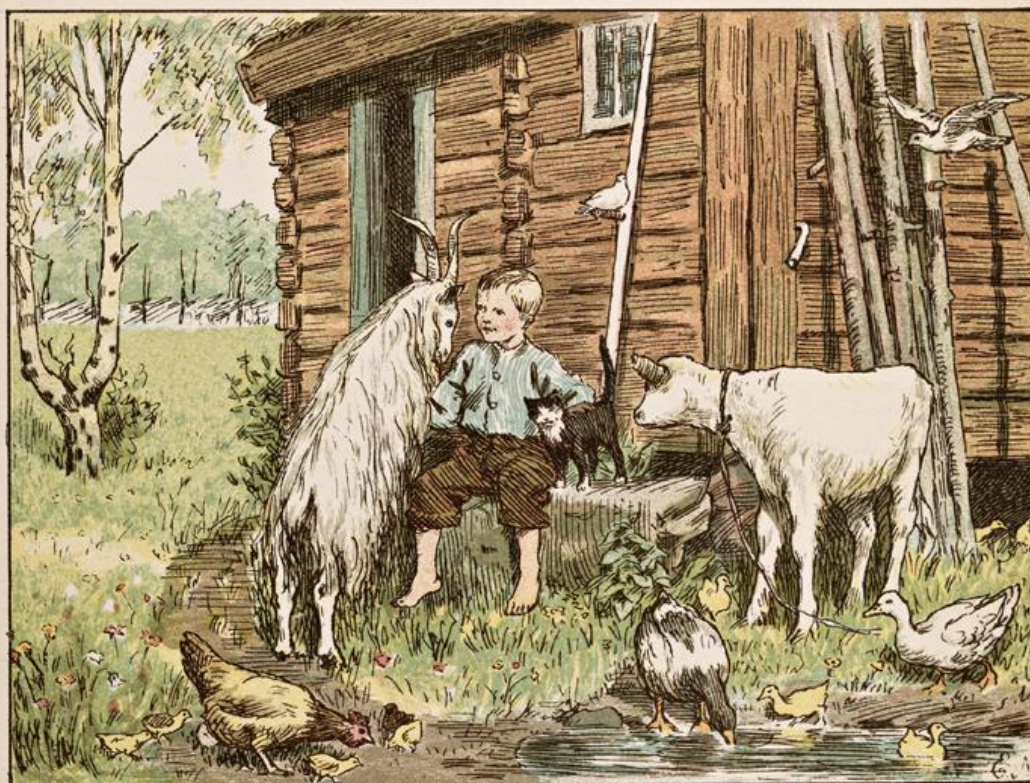
Øivind så på. Hun reiste sig og tok til å dra i bukken; den vilde ikke gå med og tøide halsen nedover mot Øivind.

«Bæ-æ-æ-æ!» sa den.

Men hun tok i ragget med den ene hånd, drog i båndet med den andre, og sa vakkert

«Kom, du bukken, så skal du få gå i stuen og ete av mor sine fat og mitt forklæ.»

Og så sang hun

Kom bukken til gutten,
kom kalven til mor,
kom mjauende katten
i snehvide skor,

kom ællinger gule,
kom frem ifra skjule,
kom kyllinger smaa,
som neppe kan gaa,

kom duerne mine
med fjerene fine!
Se græsset er vaadt,
men solen gjør godt,

og tidlig, tidlig er det paa sommer'n,
men rop paa høsten, saa kommer'n!

Der stod gutten. Bukken hadde han stelt med siden i vinter da den blev født, og aldri hadde han tenkt sig at han kunde miste den; men nu var det gjort på en liten stund, og han fikk ikke se den mer.

Moren kom trallende op fra fjæren med spann som hun hadde skurt; hun så gutten sitte og gråte, med benene under sig i gresset, og gikk bort til ham.

«Hvad gråter du for?» – «Å, bukken, bukken!» –

«Ja, hvor er bukken?» spurte moren; hun så op på taket.

«Den kommer aldri mer igjen,» sa gutten.

«Kjære, hvordan kunde det gå til?»

Han vilde ikke straks ut med det. «Har reven tatt den?» –

«Å, gid det var reven!»

«Er du på stell!» sa moren; «hvor er det blitt av bukken?» -

«Å, å, å, – jeg kom i skade for – å selge den for en kringle!»

Just i det samme han sa ordet, forstod han hvad det var å selge bukken for en kringle, før hadde han ikke tenkt på det. Moren sa: «Hvad tror du nu den vesle bukken tenker om dig, når du kunde selge den for en kringle?»

Og gutten selv tenkte på det, og forstod godt at han aldri kunde bli glad mer her i verden. Så sorgfull var han, at han lovte med sig selv aldri senere å gjøre noget galt, hverken å skjære rokkesnoren av eller slippe sauene eller gå ned til sjøen alene.

Han sovnet inn der han lå, og han drømte om bukken, at den var kommet til himmerike, og der stod den og bet løv av et skinnende tre; men Øivind satt alene på taket og kunde ikke komme op.

Da stakk noget vått like bort i øret på ham; han skvatt op. «Bæ-æ-æ-æ!» sa det, og det var bukken, som var kommet igjen.

«Nei, er du kommet igjen!» Han sprang op, tok den i begge forbenene og danset med den som med en bror; han rykte den i skjegget, og han vilde nettop inn til mor med den, da han hørte nogen bak sig og så jenten sitte på gressbakken like ved siden.

Nu forstod han alt sammen; han slapp bukken: «Er det du som er kommet med den?» Hun satt og rev gress op med hånden og sa: «Jeg fikk ikke lov å ha den; bestefar sitter der oppe og venter.»

Mens gutten stod og så på henne, hørte han en skarp røst rope oppe fra veien:
«Nå!» Da husket hun hvad hun skulde gjøre; hun reiste sig og gikk bort til Øivind, stakk den ene muldete hånden bort i en av hans, si bort og sa
«Om forlatelse.» Men så var også hennes mot ute; hun kastet sig ned over bukken og gråt.

«Jeg mener du får beholde bukken,» sa Øivind og så vekk.

«Skynd deg nu!» sa bestefar oppe i bakken. Og Marit reiste sig og drog sig opefter. «Du glemmer nok strømpebåndet ditt,» ropte Øivind etter henne. Da vendte hun sig og så først på båndet, siden på ham. Endelig sa hun med tykt mål:
«Det kan du beholde.»

Han gikk bort til henne og tok henne i hånden. «Takk skal du ha!» sa han: «Å ikke noget å takke for,» svarte hun, drog et langt, langt sukk og gikk videre.

Han satte sig ned igjen i gresset; bukken gikk ved siden av ham; men han var ikke lenger så glad i den som før.

